

Handreiking voor het gesprek tussen scholen en gemeenten over de ventilatieregeling

In de nieuwe 'ventilatieregeling' worden besturen in staat gesteld om maatregelen te treffen die knelpunten oplossen binnen schoolgebouwen ten aanzien van matige ventilatie en/of binnenklimaat.

Om aanspraak te kunnen maken op een financiële tegemoetkoming vanuit het Rijk dienen schoolbestuur en gemeente samen op te trekken. Het initiatief hiertoe zal veelal moeten komen vanuit het schoolbestuur. De gemeente dient uiteindelijk de aanvraag te doen voor een financiële bijdrage vanuit het Rijk.

Om slagvaardig te kunnen handelen is het belangrijk dat het goede gesprek plaatsvindt tussen school en gemeente. Deze handreiking is bedoeld om dit gesprek te faciliteren. Het noemt een aantal aandachtspunten en geeft, vanwege het soms diffuse karakter van de kosten en wie daarvoor verantwoordelijk is, argumenten voor een financiële bijdrage van de gemeente.

Voor eventuele nadere informatie of advies over ventilatie op uw school kunt u terecht bij de Helpdesk VO en bij kenniscentrum Ruimte-OK, dat is gespecialiseerd in de kwaliteit van onderwijshuisvesting.

Goed zicht op wat nodig is

Allereerst is belangrijk dat u goed zicht hebt op wat nodig is. Heeft u meegedaan aan het onderzoek over ventilatie? Zo ja, dan heeft u een plan van aanpak gemaakt inzake de geconstateerde aandachtspunten. Als u het onderzoek en/of plan van aanpak nog niet heeft uitgevoerd respectievelijk geschreven zou u dit alsnog moeten doen. Maak het plan van aanpak de basis voor het gesprek met de gemeente. Inventariseer ook hoe uw collega-bestuurders er voorstaan met betrekking tot de ventilatie en probeer samen op te trekken richting gemeente. Zorg er in ieder geval voor dat u op basis van onderzoek en plan van aanpak goed zicht hebt op wat er exact nodig is.

Naar de gemeente.

Probeer, al of niet samen met uw (gemeentelijke) collega-bestuurders de samenwerking met de gemeente te zoeken! Ook zij hebben een belang bij goede schoolgebouwen. Probeer met elkaar vast te stellen wie waarvoor verantwoordelijk is en stel een gezamenlijk plan op. Mocht er nog geen volledige overeenstemming zijn bepaal of er onderdelen van het plan al wel uit te voeren zijn.

Kostenverdeling?

Bijna altijd zal het overleg met de gemeente uitlopen op een gesprek over geld.

Als bekend is wat nodig is dienen er afspraken gemaakt te worden over de verdeling van de kosten. Naast de 30% van het Rijk dient 70% van het totale bedrag te worden opgebracht door bestuur en/of gemeente.

Stel vast wat de (bestaande) visie/motivatie is van de gemeente voor investeringen in onderwijshuisvesting en renovatie.

Er is een aantal argumenten voor de gemeente om (mee) te betalen:

- Het project betreft een ingrijpende operatie, dat wil zeggen het gaat om een echte investering waardoor het gebouw echt verandert. Bij nieuwbouw zou de rekening ook bij de gemeente terecht komen. Het zal veelal gaan om nieuwe installaties.

- De investering is groter dan je van de school mag verwachten, de school heeft er nooit bekostiging voor ontvangen. Helaas gaat het vaak om investeringen waar de gemeente ook geen middelen voor heeft ontvangen, maar het kan wel een argument zijn om bv. de 70% van de kosten te delen.
- Het kan zijn dat je met de ingreep nieuwbouw kunt uitstellen. Dat is een belangrijk argument om de gemeente te laten betalen.
- In de meeste gevallen vallen de voorgestelde aanpassingen niet onder het begrip onderhoud. Dat is bijvoorbeeld het geval als er nu alleen natuurlijke ventilatie aanwezig is en er moet gekozen worden voor mechanische ventilatie. Dit heeft niets te maken met onderhoud maar met aanpassing aan de tijd. Het gaat dan dus om investeringen en dan is de gemeente vooral aan zet.
- In sommige gevallen kan de gezamenlijke visie van school en gemeente relevant zijn voor de manier waarop de kosten gedekt worden. Het zou er bijvoorbeeld toe kunnen leiden dat school en gemeente ieder de helft van de kosten dragen.

IHP

Wat is de link tussen het voorgenomen project en het IHP: in hoeverre passen de te nemen maatregelen in het IHP? Kijk of al te nemen stappen uit het IHP in de tijd naar voren te halen zijn, zodat maatregelen gecombineerd kunnen worden.

Maak investering efficiënt

Moeten er tegelijkertijd met de voorgenomen maatregelen uit het project ook andere maatregelen worden genomen? Het is belangrijk maatregelen logisch te combineren, zodat een efficiënte investering ontstaat. Voorkom wel dat er te veel maatregelen samenkomen waardoor het overzicht verloren gaat, of dat het om zo veel maatregelen gaat dat de prioriteit voor ventilatie verloren gaat.

Financiële gevolgen ingreep

Het is relevant om de financiële gevolgen van een ingreep te weten. Leidt deze voor de school tot eenmalige of structurele besparingen of tot eenmalige of structurele meerkosten? En wat zeggen de financiële gevolgen over de financiering ervan?

Expert inhuren

In bepaalde situaties kan het zin hebben een expert in te huren. Een expert kan school en gemeente adviseren over de inhoud van een project en over het verdelen van de kosten ervan.

Doordecentralisatie

In sommige gevallen is sprake van doordecentralisatie, het schoolbestuur heeft alle huisvestingstaken van de gemeente overgenomen. In dat geval is het schoolbestuur in alle gevallen aan zet om gebruik te maken van de regeling. Ook wat betreft de eigen bijdrage zal dat meestal het geval zijn. Maar er zijn ook situaties denkbaar dat de gemeente meebetaalt. Bijvoorbeeld als bij de doordecentralisatie één of meer gebouwen zijn overgedragen met onvoldoende ventilatie.

Als het gaat om het doen van de aanvraag zal het voortouw normaal gesproken bij het schoolbestuur liggen en heeft de gemeente meer de rol van doorgeefluik.

Dringende maatregelen

Het zal voorkomen dat maatregelen echt dringend genomen moeten worden. Die urgentie kan evenwel geen reden zijn voor de school om dan de kosten maar op zich te nemen of te wachten tot volledige overeenstemming over het plan of helderheid over de uiteindelijke financiering. Uiteraard kan wel worden afgesproken dat één van de partijen de kosten dan voorschiet.